

Hukkumistapaus vuodelta 1706 Matti Lehtiö

Heinäkuussa vuonna 1706 sattui Isossakyrössä hukkumisonnettomuus, joka jäi aikakirjoihin kirkkoneuvoston asian johdosta suorittaman käsittelyn vuoksi. Asian käsittelyn tarkoituksena oli selvittää liittyikö tapahtumaan mitään sellaista, joka olisi estänyt vainajan kunniallisen hautaamisen siunattuun kirkkomaahan.

Hukkumisonnettomuuden uhri oli Laurolan kylän Ollikkalan talon isäntä Jaakko Antinpoika, joka lienee ollut onnettomuuden sattuessa noin 30-vuotias ja perheellinen. Isännyyden Jaakko oli aloittanut vuonna 1699, hänen isänsä kuoltua suurina kuolonvuosina v.1698. Avioliiton Jaakko solmi vuonna 1698 Maria nimisen tytön kanssa ja liitosta syntyi ainakin yksi Liisa niminen lapsi, joka mainitaan Venäjälle vietyjen lasten luettelossa. Jaakkoa seurasi talon isännyydessä Juho niminen mies, joka oli joko hänen veljensä tai vaimon uusi mies.

Traaginen tapahtuma sai alkunsa Ventälän kylän Taipaleen talossa, jossa Jaakko oli hieman nautiskellut viinaksia Heikkolan kyläläisen Juho Heiskan ja Heikki Jaakonpoika Taipaleen kanssa. Heikki Jaakonpoika oli Taipaleen talon silloisen isännän Erkin lanko ja hän hoiti isännyyttäkin talossa muutaman vuoden.

2. p:nä heinäkuuta v.1706 toimitettiin tutkimus Laurolan kylästä kotoisin olleen Jaakko Ollikaisen kuolemantapauksen johdosta, hänen hukuttuaan eilen illalla. Kuultavana olivat ne, jotka olivat nähneet hänen hukkumisensa ja heiltä tiedusteltiin, oliko vainaja ollut humalassa. Juho Heiska vastasi tähän, sanoen olleensa vainajan kanssa yhdessä Heikki Jaakonpojan luona Taipaleessa, jossa olivat ottaneet muutaman viinaryypyn. Tämän sanottu Heikki vahvisti oikeaksi, sanoen viinaksien olleen ilmaisia. Kun he olivat lähestyneet Perttilän taloa, he olivat huutaen kutsuneet venettä, jota he eivät kuitenkaan olleet saaneet, koska heidän oma ruuhensa oli ollut talon alapuolella lähellä Taipaleen veräjää, parin pyssyn kantaman päässä alavirran suuntaan siitä paikasta, jossa he huutelivat venettä. Kun Heiska oli hetkeksi siirtynyt syrjään erään katajapensaansa taakse, oli puheena oleva Jaakko kuitenkin riisunut kengät jalastaan ja takin päältä ja syöksynyt täyttä juoksua jokeen, luottaen epäilemättä hyvään uimataitoonsa, jonka avulla hän usein ennenkin oli päässyt joen yli. Tämä tapahtui vastoin kaikkia varoituksia, joita hänelle antoivat Perttilän Kaapo ja hänen poikansa Antti Kaaponpoika samasta talosta sekä Pentti Joonaanpoika (Ulvinen) Ulvilasta, jotka seisivat toisella rannalla ja kehottivat uimaria sen sijaan odottamaan ruuha, joka jo silloin oli tulossa Taipaleesta. Erkki Taipaleen oli tarkoitus sen avulla kuljettaa hevosia joen ylitse yhdessä Jaakko-vainajan veljen kanssa juuri sillä hetkellä kun uimassa ollut painui veden alle. Vainaja pyysi kuitenkin sitä ennen apua Antti Kaaponpojalta, mutta tämä ei siinä vaiheessa kyennyt antamaan sen enempää apua kuin toisetkaan, koska sillä puolella ei siinä kiireessä saatu mistään venettä tai ruuha avuksi. Juho Heiska nähdessään vainajan lähtevän juoksemaan rinnettä alaspäin kohden jokea, oli lähtenyt hänen peräänsä aikomuksella estää häntä toteuttamasta hullutustaan, mutta ei ehtinyt ennen kuin Jaakko jo ehti jokeen. Kun Jaakko-vainajan ruumis samana iltana saatiin ylös, oli hänen kasvojensa oikea puoli, huulet ja puolet kaulasta leuan alta olleet sinisiä. Tämän totesivat Matti Hannunpoika (Palo) Palonkylästä, Antti Kaaponpoika Perttilästä, Pentti Joonaanpoika Ulvisesta, Juho Heiska ja räätäli Matti Vilpunpoika Napuelta.

Päätös

Tämä juttu siirrettiin kunnianarvoisen (tuomio)rovastin käsiteltäväksi Vaasassa liittäen mukaan virallisen pyynnön siitä, että herra rovasti tekisi päätöksen siitä, onko puheena olevan Jaakon kunniallinen hautaaminen kiellettävä tai siirrettävä mahdollista tutkimusta varten, mahdollisimman sekä siitä välittömästi ilmoittamaan asianosaisille. Samalla pyydetään, että mahdollinen tutkimus toimitettaisiin mahdollisimman pikaisesti, koska meneillään oleva lämpökausi ei siedä hautauksen pitempää siirtämistä. Tämän johdosta lähetetään Kaappo Perttilä tämän asiakirjan kanssa välittömästi matkaan.

Heinäkuun 8. p: nä toimitettiin Jaakko Ollikainen-vainajan kunniallinen hautaus sen jälkeen kun herra Rovasti oli antanut siihen suostumuksen.

Käännös: Leijo Keto